

A városi tisztviselők aranyparitásos fizetése.

(A Szeged tudósítójától.) Mint az egész tisztviselőiársadalomban, úgy a torony alá is érhető örömet keletkezett az a vasárnap kolportált hír, amely a tisztviselők félaranyparitásos fizetésrendezéséről számolt be. Minden hivatal-szobában azt számították az érdeklők, hogy a közeljövőben megjelenő kormányrendelet értelmében hány száz ezer koronára rug majd havi fizetésük, amely a szenzációs hír szerint meg fogja közelíteni az aranyparitás ötven százalékat. Megindultak a tervezgetések, az eltikkadt fantáziákban egy-egy öltözet ruha, cipő, télikabát körvonalai bontakoztak ki egészen halványan, többszöri husebédek reménye csillant fel, mint az emberlbb élet prózai szimbóluma. A nekisabadult álmódosások csipkefüggönyét néha összekuszálta a kételkedés, hinni nem akarás, mert hiszen az elmúlt évek szomorú tapasztalatai csaknem kiöltek már minden optimisztikusabb hajlandóságot.

Az arcokra azért a hír reménykedő derűt lopott, csak a polgármester homlokát ráncolják össze a gondok, pedig az ő félaranyparitásos havi fizetése még az egymillió koronát is meghaladná. Honnan teremti elő a differenciát a város? Ez a nehéz kérdés szántja homlokára a gondráncokat.

— Az magától értetődik — mondja kérdésünkre —, hogy a városi alkalmazottaknak is ugyanolyan rendszer szerint kell folyósítani a fizetéseket, mint ahogyan az állam alkalmazottai kapják, ha ugyan igaz lesz ez az aranyparitásos hír. Azt azonban nem tudom, hogy honnan teremti elő a szükséges fedezetet. Az állam könnyen keresztülviheti ezt a fizetésrendezést, mert hiszen a jövedelemszorítás egyetlen eszköze, a bankóprás, az ő kezében van. A városok éppen ezért csak abban az esetben rendezhetik aranyparitásos alapon a tisztviselők fizetését, ha a szükséges fedezet egy részét az állam adja hozzá.

Megkérdeztük Scultéty Sándor főszámvevőt is, aki már nem látja ilyen sötétnek a helyze-

tet, mert hiszen számokkal dolgozik, nem pedig érzelmi motívumokkal. A főszámvevő hérdésünkre csak annyit mondott, hogy a „félaranyparitásos fizetésrendezést, véleményem szerint csak akkor hajthatja végre a város, ha fövedelmét is hasonló módon rendezti“.

A főszámvevő álláspontjának föltételeit van reális alapja, mert a városháztartás jövedelmei ma már nem állnak messze attól a bizonyos fél aranyparitástól. Az 1914. év zárszámadása szerint a város földbérjövödelme 180,000 korona volt, ami megfelelt 90,000 métermázsá buzának. Kilencven ezer mázsa buza mai értéke körülbelül négy és félmillió korona. Ha a város a békebeli buzaérték alapján rendezte volna a földbérekét, akkor ma ennyi lenne a földbérjövödelem. Sajnos, nem így rendezte, mert hiszen a rendezés módját nem a reális számítás, hanem bizonyos érzelmi motívumok alapján állapították meg. A nem buza-érték árveréseken hasznosított bérföldek rendezése most van folyamatban. Előreláthatólag itt sem érvényesülhet ez az elv és így, hozzávetőleges számítás szerint, a város földbérjövödelme a békebeli földbérjövödelem értékének hatvan százaléka, a 90,000 métermázsá buza tehát 54,000 métermázsára csökken.

1914-ben a városi alkalmazottak illetménye 1,600,000 korona volt, ami aranyparitásban körülbelül öt és félmillió papírkoronának felel meg. Ha tehát a városi tisztviselők békebeli fizetésük felét kapnák aranyparitásban, a város költségvetését ezen a címen körülbelül két és félmillió terhelné. A békebeli költségvetésében a földbérjövödelem bőven fedezte a tisztviselők illetményét, most az aranyparitás felére emelt illetményeket a negyven százalékkal csökkent földbérjövödelem szintén bőven fedezi, mert hiszen ötvennégyezer métermázsá buza ára több mint két és félmillió.

A félaranyparitásos fizetésrendezés kérdése tehát nem olyan súlyos problémája a városnak, mint amilyennek a polgármester látja. A számok beszélnek.

Hírek

— A hír Zita királyné budapesti látogatásáról. Sombaton délután Budapest legelőkelőbb szállóiban és klubjaiban az a hír terjedt el, hogy Zita királyné Budapestre érkezett. A királyné négy órakor egyfogatu kocsin a Ritz-szálló Mária Valéria-utcai bejárója elé sietett s a szálló előcsarnokában mintegy 30 percig időzött és magatartásával azt a látszatot keltette, hogy valakit keres, akivel megbeszélni valója van. A kőszá hír arról is tudott, hogy a királyné érintkezett is valakivel az előcsarnokban, ahol fél óráig időzött, azután ugyanazzal a konflissal távozott, amellyel odaérkezett. A királyné fél 5 órakor hagyta el a szállót, ahonnan Budára vitette magát. Itt nyoma veszett az előkelő vendégnek, akiről a pletyka azt is tudta, hogy egyszerű feketeruhában volt és sűrűn le volt fagyolozva. A pletyka 24 óráig tartotta magát, amíg a rendőrség minden kétséget kizáróan megállapította, hogy a Ritz-szálló látogatóját csak a túlfutott fantázia vélhette Magyarországra királynőjének. A főkapitányságon a következőket mondták a dologról: Sombaton délután fél ókor kapta meg a rendőrség a hírt, hogy Zita királyné Budapestre érkezett és délután négy órakor látogatást tett a Ritz-ben. Andréka főkapitány nyomban 90 detektívet mozgósított, csak vasárnap este sikerült megállapítani, hogy Zita királyné nincs Budapesten és nem is járt a Ritz-ben. Kinyomozták a kocsist, aki a fekete ruhás nőt a szállóhoz vitte, már ennek az előadásából megállapították, hogy az utas nem Zita volt, de még inkább halomra döntötte a Zita személyéhez fűződött kombinációkat a határrendőrségtől kapott jelentés, amely megállapította, hogy a magyar határt az utolsó napokban nem lépte át olyan utas, akinek személyleírása ráillene a királynéra. Kinyomozta a rendőrség a Ritz látogatóját, aki arcra és alakra hasonló valamelyest Zitára. Ez a hasonlóság szülte a pletykát, amely a városnak annyi izgalmat, a rendőrségnek pedig annyi munkát adott.

— A végleges választói névjegyzék összeállítása. A központi választmány július huszonehétedikén kezdte meg az ideiglenes választói névjegyzék ellen beadott felszólalások és észrevételek kerületenkinti sorrendben való folytatólagos tárgyalását. A központi választmány által összeállítandó névjegyzék augusztus elsejétől tizenöt napig közszemlére kerül. A bírói panaszok benyújtási határideje augusztus huszadikán jár le, akik saját személyükre tartják sérelmesnek a központi választmány elutasító határozatát, azok a határozat kézbesítésétől számított tizenöt napon belül adhatják be panaszukat a bíróságnál.

— Új szénárak. Az Országos Központi Árvizsgáló bizottság elnöke az alábbi szénbányák az általuk kitermelt szénért július hó 20-tól július hó 31-ig felszámítható árakat métermázsánként a következő összegekben állapította meg: I. Dunagőzhajózási Társaság: Pécs—Szabolcs darabos és kockaszén 5700 korona, apró dara és porszén 5180 korona. Egercehi Kő-Szénbánya Részvénytársaság: Egercehi aknaszén 5150 korona. Nagybáttonyi Szénbánya Részvénytársaság: Nagybáttonyi darabos és kockaszén 4825 korona, aknaszén 3975 korona, apró dara és porszén 3175 korona. Mátravidéki Szénbányák r.-t.: Rózsaszentmártoni aknaszén 2800 korona. E tájékoztató árak a feladó állomáson vasuti kocsiba rakott szénre vonatkoznak. Az általános forgalmi adót a bányavállalatok külön felszámíthatják.

— Ötven százalékkal kell többet fizetni a nyaralóknak a külföldi valutáért. A Devizaközpont ma közölte tagjaival, hogy a mai naptól kezdődőleg a külföldre való utazásnál és külföldön való tartózkodásnál az eddigi szabályok betartásával devizák és valuták csak a mindenkori devizaközponti árkurzusnál 50 százalékkal magasabb árfolyammal adhatók ki.

— Házasság. Tevan Erzsébet és dr. Boros Lajos orvos folyó hó 23-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Kossuth Lajos Tódor holtteste megérkezett a fővárosba. A Szent-Gotthardi személyvonathoz kapcsolt kocsiban ma délelőtti szállították Budapestre Kossuth Lajos Tódornak, Kossuth Lajos idegenben elhunyt fiának holttestét. A fekete teherkocsit a pályaudvar udvari váróterme előtt állították fel. A díszes ravatalt az udvari váróteremben állították fel, amelynek falait fekete drapériával vonták be. Fél 11 kor érkeztek meg a kormány és a város kiküldöttei, dr. Sipőcz Jenő polgármester, Hoicsi Pál, Pallay Máv. főfelügyelő, Kossuth Ferenc volt titkára és Barsi külügyminiszeri osztálytanácsos. A tisztli főorvosi hivatal részéről dr. Széchy Ernő közegészségügyi tanácsos jelent meg. Amikor a kiküldöttek megérkeztek, Millényi Ernő állomásfőnök a leplombált teherkocsihoz vezette őket. Felnyitották a kocsit ajtaját, amelyben egyszerű fenyődeszka burokban volt a koporsó. A koporsón hatalmas babérkoszoru fekszik, piros, fehér, zöld szalaggal, amelyet a milanoi magyar egyesület helyezett el a koporsón. Ezután a koporsót kiemelték a kocsiból, amelyet a váróteremben lévő ravalaira helyeztek el. A koporsót ezután felbontották és megállapították, hogy a holttest az elhalálozás alkalmával be lett balzamosva és így az meglehetősen sértetlenül került milanoi ideiglenes nyughelyéről Budapestre. A hamvakat kiszállítják a Kossuth-mauzoleumba és ott meg fog történni a hivatalos agnoszkálás. A temetés előre elkészített program szerint csütörtökön lesz.

— Erős republikánus mozgalom Görögországban. A Matin belgrádi magánjelentése szerint oda szaloniki hírek jutottak el arról, hogy Görögországban nagy köztársasági mozgalmat kezdeményeztek, amely veszedelembé sodorja a monarchiát. Néhány, a királyhoz hű ezredet Athénben kellett állítólag összpontosítani, hogy az államcsínyt elhárítsák. A köztársasági agitáció Szalonikiben kezdődött. A mozgalom élén Venizelosz, Pangalosy tábornok, a tráciái görög haderő volt parancsnoka, továbbá Nadsikyrpos tengernagy áll. Szalonikiben és Nyugat-Tráciában súlyos konfliktusoktól tartanak a királyhoz hűnek maradt ezredekkel. A köztársasági mozgalmat Zacharov Vaszil és Gonachi ismert görög pénzemberek támogatják.

— Istentisztelet közben beütött a villám. A Debreceni Ujság közli, hogy Tornyospálca községben 17-én reggel 8 órakor borzalmas szerencsétlenség történt. Óriási vihar tombolt a községben és a református templomban éppen istentiszteletet tartott Nagy Miklós lelkész, amikor a villám beütött a templomba és a szószéken tartózkodó lelkészt, valamint két hívőt le-sújtotta. Mindhármán súlyosan megsebesültek.

— Halálozás. Nagyiváni Fekete Elemér, a szegedi kerületi főkapitánysághoz beosztott m. kir. államrendőrségi kapitány, Bárfi szab. kir. város volt polgármestere, a Ferenc József-rend lovagkeresztjének tulajdonosa stb., hosszas betegség után életének 49. évében folyó hó 23-án délután négy órakor volt a szegedi kórház halottas házából.

— Erhardt kapitány szökése. Lipcsében mára volt kitűzve a lipcsei állami törvényszéken Erhardt kapitány bűnpörének főtárgyalása. Miután a kapitány időközben tudvalevőleg megszökött börtönéből, a bírák csak a kapitány segítőitársai, Hohenlohe hercegnő és Licbig volt tengerészhadnagy ügyével fog foglalkozni. Az Emberi Jogok Német Ligája a főügyészt táviratilag felszólították, hogy vádat emejen az állami törvényszék elnöke, Schmidt ellen, mert alapos a gyanu, hogy szintén előmozdította Erhardt szökését. Hohenlohe-Oenringen hercegnőnek az akták tanúsága szerint Erhardt kapitány házasságot ígért és elhallgatta, hogy felesége van. Erhardt kapitány emiatt becsület-ügyi afférba keveredett a hercegnő fivérével is.

— A belvárosi kántor költőzködési költségeit nem téríti meg a város. Csomák Elemér, az ujonnan megválasztott belvárosi kántor kérvényt intézett a város tanácsához és kéri, hogy ideköltözési költségeinek a felét, százöttezer koronát, térítse meg a város. A tanács hosszas tárgyalás után kimondotta, hogy a kérelmet nem teljesíti, mert nem akar precedenst teremteni.

Kállay dr. jogtanácsnoka Pallavicini-utca 3 alatt fogad egész nap. Telefon 89. 779